СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДЩЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 84. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 12. квітня, 1926. VOL. XXXIV. No. 84. Jersey City, N. J., Monday, April 12. 1926. THREE CENTS

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ САЛУНІВ, АЛЕ ЗА ВИНОМ І ПИВОМ

ВАШИНГТОН, 9. квітня. — На переслуханню перед субкомітетом судового комітету сенату в справі прогибіції виступали нині представники Американської Федерації Праці, які острими словами пятнували прогибіцію як причину корупції. Вони говорили, що наслідком прогибіції богачі пють добрий пачкований алькоголь, а робітники дістають лишень отруйний „гуч".

Представники робітничих юній заявилися проти прогибіції, а за веденнєм вина й пива. Так само рішучо заявилися вони за привернeнням салунів. На їх думку, в сій справі повинно відбутися референдум. Після їх обчислень, серед робітників за зміною прогибіції стоїть 90 процентів. Лишень одна десята частина робітництва попирає прогибіцію.

У своїй публичній заяві про се переслухання заявив Андрус, голова прогибіційного уряду, що не всі свідки мають слушність. На його думку, прогибіцію виконується що раз краще. Він певний, що переслухання в справі прогибіції її не повалить, але причиниться до ще кращого її виконування.

ЖІНКА ІМЕНОВАНА ШЕРИФОМ.

ПЛЕТСБУРҐ, Ню Йорк, 9. квітня. — Губернатор нюйорського стейту іменував на уряд шерифа на місце Елайя Сенекала, що помер кілька днів тому, паню Сенекал, його вдову. Се є перша жінка в сьому стейті, яка має сей уряд.

МЕТОДИСТИ ЗБИРАЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ ВСЯКОЇ ЗМІНИ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 9. квітня. — Окружна конференція методиської церкви приняла однодушно резолюцію проти всякої зміни прогибіційного закона. Церква постановляє побороювати всіми силами всілякі заходи до зміни прогибіції. Збори заявили навіть готовість наложити на народ 75 міліоновий кошт, мотивуючи сю готовість тим, що через переведенє прогибіції народ заощадивби 350 міліонів.

ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 9. квітня. — Хоча поліція заявила, що вона виарештує страйкових провідників, як вони виключуть страйк шкільної дітвори, страйкові провідники таки зарядили на суботу великий страйковий демонстраційний похід дітий. Супроти сього поліційні урядники відбули наради, що їм робити супроти сеї демонстрації. Здається, поліція вжие проти дітий шкільної ради.

18-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИСЬКО ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

НЮ ЙОРК, 9. квітня. — Лава присяжних суддів стейтового суду признала нині винуватим вбийства першого степеня Герберта Кербера, 18-літного хлопця, котрий підчас нападу на один реставрант в Джемейці дня 21. марта вбив його властителя. Суддя видасть вирок у понеділок. Буде се певно присуд смерти.

КАТЕРИНКАР ПОЗИВАЄ БАНК ЗА 26,000 ДОЛЯРІВ.

НЮ ЙОРК, 9. квітня. — Чарлз Джейкобз, катеринкар з Ковні Айленда, пізвав у суд Бенк оф Ковні Айленд за зворот 26,000 долярів, які він мав зложити в огнетревалій касі в банку.

У відповідь на позов банк пробував наперед підсувати, що позовник несповна розуму. Коли се йому не вдалося, банк вніс відповідь на позов, з котрої виходилоби, що Джейкобз мав звичай лишати в банку свою скринку на їду. Одного разу урядники завважали її та зложили до каси, а відтак вислали йому рахунок на 6 долярів за її переховання. Від того часу позовник уже мав сю огнетревалу скринку. Одного дня він і заявив, що найшов замок до скринки виломлений. Банк, однак, каже, що він не відповідає за се вломання, бо властитель скринки повідомив їх аж в місяць по відкриттю вломy.

ВИНУЄ МАШИНІСТА ЗА ЗЕЛІЗНИЧУ КАТАСТРОФУ.

КЕМДЕН, Ню Джерзі, 9. квітня. — Слідча комісія Пенсилвенійської зелізниці, яка розслідила зелізничу катастрофу коло Делера, в якій погибло на місци 3 людий, а кільканадцятеро відніcло тяжкі тілесні ушкодження, прийшла до переконання, що винуватим за катастрофу є машиніст, бо він не звільняв поїзду на скруті.

УТЕЧА З ВЯЗНИЦІ

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 9. квітня. — Зі стейтової вязниці втік Ричард Гемек, котрий відсиджує тут за вбийство досмертну кару. Перелiз він через високий мур вязниці при помочи драбини, яку самий крадькома собі зробив. Се його трета втеча з тої самої вязниці. Вязники називають його „Дердевил Дик".

БАНКИРІ ЗБИРАЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ НАПАДІВ.

ШИКАҐО, Илинойс, 8. квітня. — Банки пятьох стейтів, а саме: Илинойсу, Індіяни, Висканcина, Мінесоти й Айови вислали своїх представників на конференцію, яка має придумати способи боротьби проти розбишацьких нападів на банки. Органiзатори сеї конференції кажуть, що завдяки організації банкирів, переведеній рік тому назад, банкам удалося вже зменшити напади на більше як на половину.

ПОМЕР З ГОЛОДУ В ТЮРМІ.

НЮ ЙОРК, 9. квітня. — У вязниці поліційної стації на 123-ій вулиці помер з голоду арештований поліцією 60-літний мущина, котрий з вигляду подабав на одного з опришків, які брали участь у нападі на почтовий уряд у Потакет, Ровд Айленд.

ЗЇЗД РЕДАКТОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ГАЗЕТ.

Недавно відбувся в Харкові зїзд редакторів газет. На зїзді виснилося, що українські газети хоч і переважають своєю кількістю супроти російських, але пасуть задніх що-до свого поширення. Особливо кепсько стоїть справа з газетами в округах, вони кепсько ведуться і не всі ще українізовані.

На зїзді чулись голоси проти форсування українізації газет, але зїзд з цим не погодився і прийняв постанову не зменшувати темпу українізації, закінчити чимскорше українізацію центрального органу партії, харківського „Коммуниста", а також видавати популярну українську газету для робітників.

Фактичний стан газетової справи на Україні представляється так: Всіх газет є 82, в тім українських 49, російських — 25, російсько-українських 1, на мовах національних меншостей — 7. Газет селянських виходить 34, робітничих — 14, комсомольських — 4, червоноармійських — 3, піонірських (пластунських) — 5, професійних спілок — 2.

Наклад всіх газет перевисшує цифру одного міліона, але на українські газети приходиться менше примірників, як на російські. Причина цього лежить не тільки в невисокій якости українських, особливо окружних газет, а також в тім, що ріжні „русотяпи", від яких залежить поширення газет в масі, протегують газети російські. Є і загальнійша причина. Старше покоління населення, не пройшовши української школи, не привикнувши до українського друкованого слова, менше охоче береться до української газети, бо лекше йому читати по російськи. Це відноситься особливо до робітничого населення в містах і фабричних центрах.

ВІРОІСПОВІДНІ ВІДНОСИНИ В ЮҐОСЛАВІЇ.

В теперішній Югославії істнує 13 віроісповідань. Чисельно перше місце займають православні, які начисляють 5,602,000 визнанців, то є 46.6 проц. Друге місце займають римо-католики в числі 4,736,000 осіб, то є 39.5 проц. Магометан начисляють 1,338,000 (11.1 пр.), протестантів 217,000, Жидів 64,000, греко-католиків Українців і Хорватів 41,000. На всі инші віроісповідання припадає 17,000 осіб. Белґрад є осідком патріярха, голови сербської православної церкви, а в недовгім часі буде тут резидувати також рим.-кат. архієпископ Хорват, одинокий кардинал Югославії.

ПОЛІТИЧНА ЕМІГРАЦІЯ З ЗАХОДУ НА УКРАЇНІ.

Політична еміграція із заходу на Радянській Україні чимраз зростає. В одному тільки Харківському відділі Комітету політичних емігрантів зареєстровано минулого року 354 нових емігрантів, а ця реєстрація провадилась також в инших центрах, напр. у Києві і Одесі. Отже кількість емігрантів була значно висша.

Із зареєстрованих в Харківському Комітеті емігрантів було робітників 146, селян — 186, инших — 22. Емігрантів постачає головним чином Західна Україна, звідки прибуло 233 люда. З корінної Польщі прибуло 39 емігрантів, з Бесарабії і Румунії — 12, з Німеччини — 35, Австрії і Угорщини — 15, Чехо-Словаччини — 6, Болгарії — 4, инших країн — 10.

Комітети політичних емігрантів дають емігрантам всіляку допомогу — приміщення, харч, медичну поміч, підшукують працю і т. п. В Харкові істнує спеціяльний інтернат для емігрантів.

Прибувші через Харків емігранти дістали працю або в самім Харкові, або на провінції. До вищих шкіл і робітничих факультетів приділено 109 емігрантів. Видатки по опіці над емігрантами покриваються із сум „Мопра" (міжнародного товариства помочи політичним вязням).

Західно-українські емігранти мають ще свою осібну організацію в Харкові, яка підтримує культурно-товарицький звязок з цілою західно-українською еміграцією в Радянському Союзі.

КАПЕЛЯ КОБЗАРІВ БАНДУРИСТІВ.

У звязку з українізацією пробуджується серед суспільности на Україні інтерес до етноґрафізму. Великою популярністю тішаться вистави старих пес у Києві, при участи Саксаганського. Порушено питання про утворення постійного етнографічного театру.

Істнує спеціяльна капеля кобзарів-бандуристів.

Капеля ця здебільшого мандрує по селах та робітничих районах і провадить велику культурну працю, бо несе в маси чисте, суто народне мистецтво, виполює той бурян, що поріс на селах і почав глушити чисту народню пісню.

Протягом останнього року капеля кобзарів-бандуристів дала 195 концертів, з чого 116 для робітників і селян, що з захопленням вислухують старі кобзарські думи і пісні, відчуваючи в них своє, рідне.

Капеля організує постійну студію кобзарську, де моглиби вчитись гри молоді кобзарі, а також майстерню для виробу кобз.

Серед кобзарів виступає один з найталановитійших старих піонірів цієї галузи музично-пісенної штуки, Кучугура-Кучеренко. Йому радянська влада надала титул народнього артиста і признала пенсію.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС.

Після трьохмісячного тревання, закінчився в Харкові процес „харківських суддів" обвинувачених у хабарництві і зловживанню судейської власти. Перед судом станyло 70 суддів, що розкрили собою жахливий стан радянського судівництва. Присуд винесено на причуд низький, кари не переходили своїм розміром 10 літ. Низький вимір кари виправдано пролетарським походженням суддів.

ПРОЦЕС ЗА НАТУРАЛІЗАЦІЙНІ ОПЛАТИ.

Канадійська домінія запізвала до суду провінцію Онтеріо за те, що Онтеріо задержує собі оплати за натуралізацію, які судді беруть від нових горожан. В рр. 1919-1925 зібрано в Онтеріо $11,092,50 як оплати за натуралізацію і провінція не хоче передати їх до домініяльної каси.

ПІЛСУДСЬКІ — КОМУНІСТ?

На засіданні соймової комісії буджетової, відчитано, — як доносить „Хвиля" — реферат шефа політичної комісії Шафера, у якому стоїть написано, що в Польщі істнує нерозна комуністична партія а на її чолі стоїть Пілсудскі. Ту партію мають фінансувати Жиди.

За такий реферат Шафера перенесли з Варшави до Станиславова.

ДАРУНОК ПОЛТАВСЬКОМУ МУЗЕЄВІ.

„Ратау" доносить з Полтави, що вдова академика-скульптора М. В. Розана, автора памятника Котляревському в Полтаві, дарувала полтавському музеєви різьбу свого чоловіка „Умираючий запорожець". Цей незвичайно цінний дарунок вислано вже з Ленінграду до Полтави.

САМОВБИЙСТВА ПОКОЇВОК В БЕРЛІНІ.

Три молоді покоївки кинулися недавно вечером з моста Вільгельма в Берліні, отже з висоти 10 метрів, до ріки. Тому, що це сталося ніччю, не могло бути мови про ратунок. Натомісць прохожі здержали в останній хвилі від такого самовбійчого наміру дві инші покоївки. Тіл утопленних дівчат ще не знайдено. Причина самовбийства невідома.

СКОМПРОМІТОВАНИЙ ГЕНЕРАЛ.

Цими днями відбулася у Варшаві розправа проти редактора „Голосу Правди" Стпічинського, який закинув був генералові Загурському денунціяцію польських леґіонових офіцирів перед австрійською та німецькою владою. Розправа доказала слушність твердження ред. Стпічинського, наслідком чого суд увільнив його від вини та кари. Скомпромітованого генерала завішено в чинностях і він має бути, як пишуть польські газети, викинений із війска.

СОВІТИ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ПОЛЬЩІ ЇЇ ДОТЕПЕРІШНІ ГРАНИЦІ

НОВЕ ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКЕ ЗБРАТАННЯ.

РИҐА, 9. квітня. — Дипломатичні представники радянського союза, які перебувають в Варшаві, Гельсінґфорсі, Ревалю, Ризі і в Ковні, дістали з Москви доручення, заключити чимскорше гарантійні договори між балтійськими державами, Финляндією і Польщею з одної а з совітами з другої сторони.

Ті договори опиралисяби на взаїмнім признанню дотеперішних границь. Як повідомляють, то совітам ходить головно о Польщу. Затверджуючь її щераз границі та віддають 11 міліонів непольського населення, щоби її прихилити до себе, а відвернути від заходу. „Известія" підносять, що Польща має тепер таку нагоду, як ніколи, щоби змінити свою заграничну політику і звернутися до Москви як свого приятеля. А потребувати його Польща буде, бо Німці, як тільки ввійдуть до Ліґи, схочуть сейчас простувати границі Польщі.

РУМУНІЯ НЕ МОЖЕ ПОЗБУТИСЯ КЛОПОТІВ З КОРОЛЯМИ.

БУДАПЕШТ, 9. квітня. — В готелю Паляс перебував тут румунський престолонаслідник Кароль в товаристві своєї третої жінки Люпеску (дві попередні ще жиють), який виїхав сегодня автомобілем в сторону Трансильванії.

В Будапешті жив під прибраним іменем та обголив вуса, щоби його не пізнавали.

З Трансильванії, яка ставиться ворожо до теперішнього румунського правительства, думає Кароль натиснути зі своїми прихильниками на свого батька, щоби не приняв його зречення що до наслідства на королівський престол. Коли батько не згодиться, Кароль готов стати в Трансильванії на чолі того сепаратистичного руху, що хоче відрвати Трансильванію від Румунії і бути самостійним королівством. Кароль був би тоді її королем.

ПРИХОДИТЬ ДО ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ФРАНЦІЄЮ А АМЕРИКОЮ ЩО ДО ДОВГІВ.

ПАРИЖ, 9. квітня. — Французький мінiстер фінансів Перет заявив, що одержав відомість від амбасадора Беренжера з Вашінґтону, що до 8 днів прийде до цілковитого порозуміння що до сплати воєнних довгів, які винна Франція Америці.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ АҐЕНТИ ТУРБУЮТЬ ШВАЙЦАРІЮ.

ЖЕНЕВА, 9. квітня. — Поліція в клопоті, бо донесли її, що на зїзд комуністів, який має відбутися в Базилеї, приїхало з Москви чотирох головних аґентів Третого Інтернаціоналу. Прибули вони під фалшивими іменами і годі їх прилапати.

Скільки тих аґентів наїзджає видно з того, що поліція прилапала 50 аґентів на протязі двох місяців.

ҐАРРІМАН НЕ ДАСТЬ ГРОШИЙ НА ЕКСПОРТ З НІМЕЧЧИНИ ДО СОВІТІВ.

БЕРЛІН, 9. квітня. — Акція Ґаррімана, який хотів фінансувати німецький експорт до Росії, розбилася.

Вашингтонський уряд видав опінію, що американський капітал не повинен йти на поширення торговлі чужого краю з Росією, бо се противиться американським інтересам. Це було причиною, що Ґарріман відмовився від тої трансакції.

БОЛЬШЕВИКИ ХОЧУТЬ ВИКЛИКАТИ РЕВОЛЮЦІЮ НА БАЛКАНІ.

СОФІЯ, Болгарія, 9. квітня. — Поліція прилапала большевицького аґента Крісто Кабакчікова, як переходив границю, від якого одержано відомости про большевицький заговір на Балкані, який мав викликати революції в Болгарії, Сербії і Греції.

ЛІКАРІ В РОСІЇ БЕЗ ЗАНЯТТЯ.

МОСКВА, 7. квітня.—На території російської соц. совіт. републики живе 10.000 лікарів, які не мають заняття ні можности прожитку. 60% тих лікарів це жінки, а 6.000 — це ті, що покінчили совітські медичні школи в 1923—24 р.

НАСЛІДНИК ПАШІЧА.

БІЛГОРОД, 8. квітня. — Король Александер доручив формування нового кабінету мiністрів Миколі Узуповичови, який думає притягнути до нового уряду Стефана Радіча, який повалив уряд Пашіча.

СКОРПІОН У ВЕЛИКОДНІМ ЯЙЦИ.

ПАРИЖ, 8. квітня. — Співачка Юліянна Гастре відчинила підчас гостини велике яйце з чоколяди, в якім місто солодочів побачила повно тарганів і скорпіонів, який вхопив її за руку і вкусив. Поліція не могла дійти до того, хто се собі так „здорово" зажартував.

РУМУНІЯ ХОЧЕ ЖИТИ В МИРІ, АЛЕ НЕ ДУМАЄ ВІДДАТИ БЕСАРАБІЇ

БУКАРЕШТ, 8. квітня. — Реакційний уряд премiєра Авереску зложив декларацію, що хоче жити в мирі зі всіми сусідами, але ті сусіди мусять признати дотеперішні границі Румунії.

Україна мала би отже зречися своїх прав до української части Бесарабії, яку Румуни насильно забрали для себе.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК

Мимо кількох тижнів свого існовання страйк текстильних робітників у Пасейку й околиці не проявляє найменчих признак, щоби він зближався до кінця.

Недавно тому страйковий комітет виїхав був до Вашингтону, щоби через столицю напирати на фабрикантів до переговорів. Комітет не добився у президента навіть авдієнції. Від секретаря праці комітет дістав пропозицію посередництва сумнівної вартости. Сенатор Ла Фолет вніс у сенаті резолюцію, щоби сенат або уряд розслідив пасейський страйк. Сей одинокий здобуток не представляє великої вартости, бо колиб навіть резолюцію ухвалив, то слідство відбудеться так пізно, що вплинути на полагодження страйку не зможе.

Немовби щоби випередити резолюцію, нюджерський сенатор Едвардс заповів своє приватне слідство над страйком, але він відразу зіпсув свій крок тим, що відмовився говорити з провідниками страйку, мовляв на тій основі, що вони комуністи. Якщо межи ними й є деякі комуністи, то се факт, до справи зовсім байдужий. У страйку не ходить о комунізм, а ходить о те, чи ткальняним робітникам належиться ліпша заплата. Страйкуючих робітників не обходять справи комунізму, а справа їх зарібків. Коли урядникам і законодавцям ходить справді о винищеннє комунізму, то найкраще булоби полагодити страйк так, щоби страйкарі були вдоволені.

Страйкарі мають ще кромі сих кількох комуністичних примірників серед своїх провідників та сього незрозуміння справи зі сторони уряду й конґресу ще другі нещастя. Є ним сварка межи юніями текстильних робітників. Страйк веде юнія, яка не належить до Американської Федерації Праці. В сьому союзі юній текстильних робітників представляє друга текстильна юнія, яка не має великого впливу серед робітників у Пасейку. Наслідком сього межи сими двома юніями йде боротьба, яка тяжко відбивається на страйку. Найкраще се замішаннє ілюструє факт, що в офіціяльнім орґані юнії, належачої до Американської Федерації Праці, через цілий час страйку поміщується оголошеннє текстильних фабрик, проти котрих веде страйк друга юнія. Се показує на страшне просто розбиттє серед робітничих юнійних провідників, — розбиттє, яке може тяжко відбитися на страйку.

Відрадним явищем для страйкарів є зацікавленнє страйком серед других юній, ба навіть загалу громадянства. Про перше свідчить приміром такий факт, що юнія кравців вислала пасейським страйкарам два ваґони поживи, а юнія пекарів чотири троки хліба. Про друге свідчить приміром такий факт, що товариство купців зі східної части Ню Йорку зложило страйковому комітетови жертву в сумі 1,015 долярів. Видно, не лишень юнії, але й позаюнійні круги громадянства приходять до переконання, що питаннє життєвої стопи пасейських робітників се не справа самих пасейських робітників, але справа цілого американського громадянства, та що в сій боротьбі страйкарам требаби помогти не резолюціями або заявами симпатій, але реальною допомогою.

РОМУНІЯ СЛІДАМИ ФРАНЦІЇ Й ПОЛЬЩІ

Вістки з Ромунії дають докази, що ся країна теж іде слідами своїх союзниць та вчительок, Франції й Польщі. Ся держава через війну зросла до такої імпонуючої величини, що поверховному глядачеви й на думку не прийшло, як така велика держава може скоро проявити признаки нутрішної поважної недуги. Та тепер сі признаки такі виразні, що й сліпий може їх побачити.

Після війни правили Ромунією нібито — ліберали. Вони мають у своїх руках державний банк, а через нього весь кредив у краю, всі головні промисли краю: нафту, ліси, риболовство. Через богацтво вони панують над королем, а не король над ними. Вони приказують королеви, і король сповняє їх прикази. До недавна вони думали, що вони можуть приказувати й наслідникови престола, а коли переконалися, що наслідник престола хотів їх перерізати при помочи фашистської революції, вони казали королеви позбавити його прав наслідства, що король послушно виконав.

Ся двірська камариля має клопоти не лишень з наслідником, але й з народом. Недавні вибори по міських радах випали проти них. Щоби запобігти сьому, щоби вибори до парляменту не випали проти них, камариля заводить тепер новий парляментарний виборчий закон, який обмежує виборчі права народа. При помочи такого закона камариля сподіється вибрати собі в парлямент таких послів, яких їй треба, і через нього далі держати в руках банк, бизнес і короля. Се відай її і вдасться. Однак, се буде на всякий случай лишень хвилева побіда. Важнійшою справою є загальний біг подій, якого признакою є що раз більше зростаюче невдоволення селян, упадок ромунських гроший, зріет обурення серед національних менчостий, упадок популярности династії. Хвилева побіда може легко перемінитися в політичну, або й суспільну революцію, яка, як показує історія, вже має собі звичай приходити тоді, коли богаті кляси та династії почнуть думати, що вони можуть собі робити все, що їм лишень хочеться, та що за се їм не прийдеться ніколи перед суспільностю відповідати.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА.

УКРАЇНА В ЧУЖИХ КНИЖКАХ.

OUR LITTLE UKRAINIAN COUSIN. By CLARA VOSTROVSKY WINLOW and ANNA WINLOW. Illustrated by Elizabeth R. Withington. — L. C. Page & Co. Boston, Publishers. 1925.

Ся книжка се частина цілої серії, яку рухливе підприємство Пейджа з Бостону, в стейті Месечузетс видало під наголовком „Де Лител Козин Сіріес". В сій серії появилися досі вже були книжки про Арабів, Вірмен, Бельгійців, Болгарів, Словаків, Чехів, Фінів, Німців, Гіндусів, Мадярів, Італійців, Жидів, Сербів, Поляків, Маляйців, Шведів та богато других народів. Серія має на цили запізнати американські діти, так роджені тут, як і діти іміґрантів, з другими народами, що тепер живуть в Америці. Другою ціллю кождої книжки в серії є представити кожду національну ґрупу в такім світлі, щоби другі народи могли побачити богато добра в її минувшині і її теперішних стремліннях, в її звичаях і обичаях, а тим самим полюбити своїх сусідів і знакомих, що вийшли з того народа. Така ціль само собою примушує авторки викидати з книжки все, що може кидати непохлібне світлю на народ.

Книжка про Україну появилася у вересни минулого року, але досі про неї не було близшої згадки в українській пресі. На таку згадку вона собі в повні заслугує. Авторки завдали собі немало труду, щоби написати про Україну й Українців працю як можна безсторонну. Се їм у значній мірі і вдалося.

У передмові до книжки вони подають коротенький начерк історії України та вказують на потребу запізнатися зі сим народом. За вступом подано карту України, яка може дати американській дитині загальне поняття про те, де лежить Україна, і яка за велика вона. На жаль, карта роблена зі сучасних політичних карт, і через те західна часть України, захоплена Польщею, не зазначена як українська територія.

За тим ідуть відорваними уступами образки з українського народнього життя-буття. В одному описується нутро української хати. В другім стрічаємо опис весни на українському селі, а в ньому зразок українських народних казок. Третий описує українське літо. Четвертий переносить нас у козацьку минувшину та старається зясувати дитині історію боротьби українського козацтва за національну свободу України. Далі йде опис жнив, прощі до Київа, збирання грибів, а все те переплітане українськими казками, історичними споминами, тощо. В осібнім уступі подана життепись Тараса Шевченка, та пояснено на ній заходи російського уряду до знищення української національної свідомости, української мови, освіти й літератури.

Треба признати, що авторкам праця справді вдалася. Правда, попадають в ній тут і там деякі промахи та похибки, як приміром те, що українські імена переписані на англійську мову так, що вони виходять по московськи. Через те приміром, Галя перемінилася в „Ґалю". Однак, сему дуже дивуватися не можна при теперішньому браку англійських книжок про українську мову. Зрештою, наші діти та дорослі люди, які будуть уживати сеї книжки для запізнання Американців з нашим народом, або побачуть її самі в руках Американців, можуть сі похибки самі легко справити. На всякий случай книжка заслугує на те, щоби українські діти її прочитали та подарили прочитати своїм американським знакомим. Невеличкі похибки у книжці не зменчують її вартости, бо головною цікою книжки є щира симпатія до українського народа, його стремління порядкувати своїм життєм.

Додати треба, що книжка прикрашена гарними ілюстраціями, і ціна її не велика, бо книжка коштує всего 1 доляра.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„НАДА СІЛЬНЕЄ, СТАРІЧОК!"

Михайло Грушевський, — батько не лише своїх дітей а й всего „українського сепаратизму" як у нас і других вмовлюють Москалі, — нарешті на старість років своїх „пакаялса" і в Київ направив „стопи своя", де й взявся за свою, іменно за свою, працю-науку.

Побавився старенький в політику, та й вирішив, що годі. На старість літ треба й спокою, бо, ох, що тільки та політика з людий не робить — навіть з радикалів монархістів, а з противників священства клерикалів і т. д. Буває, що навіть і до страчення голови приводить, і не тільки розумово, але й фізично. Так звичайнісенько тоді буває, що дивишся, а в політика голова вже й скотилася з пліч. Так тобі скотилася, немов качан капусти.

Та ну його з тою політикою! Краще „чиста" наука та „воскурення смирни" (ладану не можна, бо, бачте, мертвим віддає) радянській владі на зїзді „главнауки" у Київі.

Бачте, поки Грущевського не було в Київі, то й не було голови, або по письменному висловлюючись: „глави" в української науки.

Хоч ніде правди діти, наука й без „глави" росла й ширилась неупинною працею великих українських страстотерпців, що спокій своїх кабінетів ніколи не міняли на гамір політичної боротьби. І як не палало все навкруги, які страшні муки не терпів український нарід, вони теж лишались з ним і в стократь пережували ті муки, працюючи над розвитком і твореннямъ української науки.

Але ось приїхала до Київа „глава" і почала поволі ходити, навколо та навкруги, поміж наукою та політикою.

І нарешті на зїзді Главнауки пальнув старий промову з „воскуренням смирни" единій справжній, культурній, гуманній, „просвещонной" і т. д. радянській владі.

Щось сказав про Ярослава Мудрого, порівнював сучасну епоху з епохою того Мудрого, але большевиків, здається, забув прирівняти до Ярослава. А з того вийшло, що „еге, коли ми не Ярослави, то звичайно дикуни-Половці, чи може ще гірші вандали які". Таке зароїлося у головах „просвещонних" і „умудрьонних" крівавою практикою чекістів.

Тут тобі й вийшло те, чого старий найменше сподівався. Як не намагався він пройти сухенько поміж большевицькі калюжі, всеж звідти вискочив, мов Пилип з конопель, Н. Калюжний (хиба може вискочити з калюжі щонебудь путнє?) і як не почне він того Грушевського „Нестора України минулої „передрадянської", як зве його той з калюжі, перемивати по кісточках. Мабуть дратує його те, що сам Грушевський більше схожий до Ярослава Мудрого ніж до Нестора. Тому Калюжним залишається порівнювати себе хиба до тих, що руйнували все, збудоване мудростю Ярослава.

Зовсім інакше булиб оцінили ми промову старого професора, якби він був сказав її в молодечім запальнім тоні, як се він іноді вміє робити: „Смерть світовій буржуазії!" „Хай жие пролетарська наука!" „Кишки випустити і голови стяти всім українським шовіністам-націоналістам, контрреволюціонерам петлюрівцям" то-що. А як же.

Тоді Калюжні зі захопленнєм писалиб, що Грушевський наш, з нами, біля нас, над нами і під нами. Всеб написали, що тільки забреде в їх гарячі голови.

А тепер можуть лише написати ось що: „Грушевський під нами", але цього мало, і тому Калюжний у харківських „Вістях" запитує:

„З чим приїхав до нас проф. Грушевський?"

Можемо відповісти: з ногами, руками й головою, а чи з розумом, то для того вже потрібний спеціяльний дослід.

„Чи з нами він, чи проти нас"? — питає Калюжний.

Запитайте його ще раз. А коли не відповість, то піджарте йому пяти, або запустіть голки під нігті йому, що робити ви майстри були великі в недавньому минулому червоного терору.

А ми можемо сказати, що вже давненько, так щось добрих років з пять-шість М. Грушевський уже не з нами. А як же.

ВИРІКАЮТЬСЯ ХРУНІВ.

о. Василь Залуцький, парох Белелуї (пов. Снятин) так писав про „посла" Залуцького (львівська „Свобода" 10. грудня, 1922):

„Тому, що в нашій рідні — рідні покійного о. Івана Залуцького з Теребовлі, який ціле своє велике майно записав на народні цили — найшовся чоловік, який дався ужити до зломання одноцільного фронту, прошу подати до відома всего українського загалу отсю заяву:

Щастям можна назвати, що о. Олексій Залуцький, парох Бураківки в Заліщиччині а мій стрий помер ще в листопаді 1918. р., а то був би дожив соромної слави свого сина Омеляна, з польської ласки посла до варшавського сойму.

Пок. о. Олексій Залуцький дожив був глибокого віку (79 літ), пробувши на душпастирстві в самій Бураківці 43 роки. В протязі того часу не спроневірився ніколи народній справі. Навпаки вів безнастанну боротьбу з латинниками душехватами, бо мав косцюлки в обох селах своєї парохії. В обороні народньої справи стояв і в місц. шкільній раді і при всяких виборах. Пок. о. Олексій, хоч уже старець віком, з молодечим запалом відносився до всіх проявів народнього життя. Вже на смертній постелі в памятні дні листопада 1918. р. радів, що перед смертю діждався ще української держави.

Омелян, як наймолодший син, а до того батьком розпещений, ще школярем зраджував наклін до вигідного життя, так що пок. стрий і так обтяжений численною родиною, не міг ніколи настарчити йому грошей.

Національна свідомість, як що була вона яка у п. Омеляна, заникла під впливом жінки Польки, хоч і не дійсної, бо батько її був Українцем а мати Німкою. Жінка внесла до хати гардовито-панські вимоги, які були по нутру п. Омелянови і при сприяючих обставинах він став офіциром інтендантури до розпаду Австрії, потім директором „Чорногори", а опісля й „Добробуту" в Коломиї. Та з приводу директорства, того п. Омелян став набирати розголосу вже передше, а тепер по виборі на посла стало його імя ще голоснішим.

Зате, що Омелян Залуцький своїми „сделками" а головно своїм останім ефіяльтівським подвигом споганив імя Залуцьких, як нині найстарший з нашої рідні, висказую йому свою крайну погорду і не хочу мати з ним нічого спільного.

Свящ. **Василь Залуцький.**

II.

А про другого „посла" **Ількова** читаемо в львівських **„Архіепархіяльних Відомостях"** (ч. 5. з дня 1. XII. 1923 р.) таке повідомлення митр. консисторії: „Ч. 1031/сц. Подається до відома, що священику Ник. Ількову б. завідателеві Перевозця, деканату Войнилівського, рішенням Митр. Ордин. з дня 29. червня 1921. ч. 4629. заборонено було священодійствувати, а правосильним вироком гр.-кат. Митр. Суду церковного у Львові з дня 4. липня 1922. наложено на него кару завішення (суспензії) з тим, що коли би посмів сповнити хочби одно священодійство перед зняттєм суспензії, стягне на себе кару зложення".

о. Ільків уповаючи на можних міра сего ніщо не робив собі з кари та загрози своєї духовної власти і дальше сповняв свої духовні функції а навіть служив Службу Божу, а тепер у Варшаві представляє себе заступником і речником гр.-кат. духовенства. Нема що казати, гідний товариш „послів" Залуцького, Дутчака.

Як бачимо, всі вирікаються таких послів-зрадників. А й самі Поляки погорджують ними, і польські посли навіть соромляться говорити з ними. Держить їх лише на зрадницькій службі польське правительство, бо це йому на руку, щоби перед світом мати „доказ", що український нарід вислав „добровільно" своїх „заступників" до польського сойму, бо хоче дуже бути під Польщею.

ГОЛОС СИРІТСЬКОЇ РОЗПУКИ.

Там десь далеко, далеко за межами колись світлого Львова в тенетах хмурого неба й Золотої Праги розкинулась мило, недбало скрита, забута, ніким не знана нужда. Громи — слова солодкі, принадні бренять понад нею й промінням лиш зверхньої правди сліплять людям-недругам нужд очі й слух. Нужда розкошує. Ще день, другий і одягне вінок. В короні засяє її чоло, спадуть на груди коралі, бинди, — стане царицею нужд.

Мабуть у цілій великій, гарній Празі не знайдеться поганіще помешкання, від помешкання, в якому живуть українські діти сироти. Не уявити, а подумати страшно. Кострубате, все в ранах, обдерте, побите дощами й вітрами страхіття стоїть перед вами. На пів навколо його перетруплілий, сірий, дощаний пліт. Між плотом і помешканням лягла-простлалась чорна, брудна, болотяна, як взагалі життя дітий сиріт, смужка невеликого подвіря. Це помешкання — вважається батьківщиною всіх, в сучасний мент, існуючих недуг. Діти хоріють одні за другими душевно й фізично. До них ніколи не зазирає сонце. В темних вохких кутках плаче туга, зітхає страх. Не знають вони ні утіхи, ні розради. Живуть забуті Богом і людьми, то хто його знає чим скінчиться. Шкода і то велика, ганьба і сором буде тим, через чию байдужність стільки молодих сил, завзять стане жертвою поневіряння, скитання.

Поки-що „Червоний Хрест" — чорніє. Барак число 5 розказує німим стінам свої таємниці. А тепер скажіть, до кого то пють, а кому чарки не дають.

Київлянин.

(Жертви для тих нещасних сиріт належить слати до Обєднання).

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

Два приклади урядовання.

Минувшого місяця двох відділових секретарів з двох ріжних відділів надіслали аплікації о підвисшеннє суми обезпечення двом членам. Обі ті аплікації о підвишку, неможна було одобрити, бо поданий в тих аплікаціях вік членів неголився з тим, як вони подавали при вступі. Після теперішного подання їх віку виходилоб, що вони є старші і повинни були висшу місячну вкладку платити на їх теперішну суму обезпечення.

З огляду, що тепер, коли член підвисшить суму обезпечення, платить дальше стару вкладку від теперішної суми по старому, то є після віку поданого при вступі, а тільки за часть підвисшену зачинає платити після його теперішного віку, в виду подання иншої дати уродження, треба конче перед підвисшеннем суми обезпечення провірити точну дату його уродження, щоби сконстатувати, чи член платив правильні вкладки і такі самі дальше платити має від теперішної суми його обезпечення, та від якого віку правдивого буде платити дальше від підвисшеної части суми обезпечення.

В такім случаю, навіть без огляду на підвишку, конче треба вік члена провірити та евентуально скоректувати, бо се грозить уневажненнем цілого обезпечення і є застережене статутом § 432.

Гол. канцелярія в виду того була змушена повідомити обох висше згаданих секретарів однаково, як маєся справа з надісланими ними аплікаціями о підвишки як повисше, залучаючи відповідні друки для спростовання віку аплікантів на підставі їх метрик уродження, узалежнюючи від того леґальне полагодженнє підвишок.

Дві відмінні відповіди висше згаданих двох секретарів в двох однакових висше наведених справах, саме дають два приклади урядовання.

1. Приклад: Секретар В. М. з Йонкерс, Н. Й., відворотною почтою присилає виповнений друк на справленнє віку з долученнєм метрики уродження інтересованого члена, уважаючи злишним яку небудь дописку від себе додавати. Після того, сейчас вік справлеєся, підвишку узгляднюється, а відсилаючи метрику на руки секретаря, лишається хиба йому подякувати за скоре і точне полагодженнє справи.

2. Другий приклад: Секретар М. М. з Колдейл, Па. не присилає того, що прислав перший, але на то місце присилає листа, в якім признає, що поданий вік єсли фалшивий, то се вина гол. канцелярії, бо тая друга дата уродження апліканта дісталася до його метрикальної книги з гол. канцелярії, звідки він її тепер до аплікації переписав. Він не хоче провірювати котра з тих двох дат уродження члена є правдива, щей каже „не закручуйте нікому голови", уважаючи, що він від себе зробив все, що до него належало, коли зголосившомуся о підвишку членови переписав дату уродження таку, яку мав записану в метрикальній книзі. Після того ся друга справа, хоч така сама, як і попередна, однак не зістала так як попередна полагоджена. Член остаєся не лиш без підвишки, але й теперішне його обезпеченне поставлене під знак питання з огляду на непевність точности віку, а з тим непевности що до плачення точних вкладок, тай взагалі леґальности його членьства. Такому секретареви треба ще раз описа-

ти о що річ ходить, а саме, що не в тім річ, хто і як виписував дату уродження члена, два рази і кождий раз інакше, але в тім, котра з тих дат правдива, або коли обі неправдиві, то яка є дійсна дата уродження члена, щоби можна вік справити і підвишку перевести. Його треба переконати, що тільки метрика уродження або якийсь інший легальний документ стверджуючий вік інтересованого члена, може не лиш доказати правдивий вік, але вкаже де і ким блуд зроблено і як його поправити. Його треба переконати, що шкода його часу і гол. канцелярії на таку переписку, бо вона ані віку не стверджує, ані підвишки неодобрює, а тільки час дармо забирає.

Таких прикладів в нашім діловодстві також в інших справах є много, та на жаль тих других є більше чим перших, для того гол. канцелярія поручаючи 1-ший приклад до ласкавого наслідування інтересованим, з 2-го прикладу, тільки фразу наведену в скобках, як увагу подає.

ДОПИСІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Звіт Комітету села Дусанова.

Хочемо подати про діяльність Комітету Родимців села Дусанова за минулий рік. Наші брати з старого краю звернулись до находячихся тут в Америці односельчан з просьбою о ласкаву жертву і щиру поміч в будові української школи в селі Дусанові. Наші Родимці особливо замешкалі в місті Ню Йорку, відчули ту просьбу своїх братів і сейчас приступили до збирання жертв.

Зібралися рівнож на наради, на котрих ухвалили одноголосно утворити Комітет з осідком в місті Ню Йорку, котрий занемавсяби збірками на сю ціль. І тут треба зазначити, що не тільки словом, але і ділом наші родимці причинилися до сего діла і зрозуміли теперішні обставини нашого селянина.

Слід тут зазначити, що наша збірка складається з добровільних жертв, з хрестин, і з коляди.

Добровільні жертви зложили слідуючі: по $25: Василь Расяк син Івана, по $17.50: Григорій Прийма; по $15.50: Іван Деревляний, Михайло Боднар; по $15: Василь Комажинський, по $10.50: Василь Росяк син М., Іван Василиків, Михайло Москаль, Михайло Злонський; по $10: Іван Прийма син Гр., Прокіп Паньчишин, Михайло Ниські, Никола Івасюта, Никола Паньчишин, Михайло Мельник; по $5: Василь Пастух, Дмитро Шеремета, Петро Назаревич, Марія Лещишин; по $3.50: Стах Зелінський; по 50 ц.: Анна Зелінська і Марія Зелінська.

Добровільних жертв було разом $215.00.

Дальше на хрестинах в домі новонародженої Гальки Паньчишин заряджено збірку, котрою занявся Григорій Прийма, де зібрано $20.32. Жертвували слідуючі по $2: Іван Василиків; по $1: Іван Деревляний, Елія Гузар, Григорій Прийма, Никола Гладкий, Дмитро Сокач, Іван Рудий, Никола Івасюта, Іван Ткач, Мих. Москаль, Прокіп Паньчишин, Петро Назаревич, Михайло Боднар; по 50 ц.: Михайло Ниські. Рівнож треба зазначити збірку малих дітий, котрі були зі своїми родичами на забаві і зібрали: по $2: Галя Паньчишин; по $1: Анна Паньчишин; по 50 ц.: Михайло Василиків; по 25 ц.: Іван Боднар, Марія Руда, Марія Москаль; по 10 ц.: Стефка Деревляна, Марія Деревляна, Василь Деревляний, Марія Сокач, Марія Назаревич, Василь Рудий; дрібні датки 97 ц. Разом зібрано $20.32.

З колядою ходили діти: Марія, Стефка, Василь, Деревляний Іван, і Рузька Гарасимович, де заколядували $40.55. Жертвували слідуючі: по $5.25: Іван Деревляний; по $3: Никола Івасюта; по $2.25: М. Гарасимович; по $2: Михайло Боднар, Н. Шарик, Іван Ткач, М. Лещишин, С. Зелінський, Іван Сірошко; по $1.50: Р. Бойко; по $1: М. Баран, Евд. Олексів, Павлюк, Пазан, Беліов, Голопетський, Александер, Лупинка, В. Кожух, Свачій, Т. Побак, Каблiш, Гогоскі; по 50 ц.: Місіович, Доминік, Коскій, Вікта; по 30 ц.: В. Волт; по 25 ц.: Морозиха.

Дальше колядували Прокіп Паньчишин, М. Боднар і Н. Шарик і заколядували $63. Жертвували слідуючі по $5: Григ. Прийма, Василь Росяк; по $2: Михайло Ниські, Н. Паньчишин, В. Расяк, Василь Струс, о. Павляк, Пар. Ню Йорку, Т. Придоус, Т. Старвуд, Ан. Заворуйко, Н. Осядач; по $1: Кт. Паркер, А. Гевко, Ів. Василиків, Т. Парадкевич, В. Кіршко, Ів. Макаров, пан і пані Островскі, Т. Баран, М. Будзибан, Ів. Боднар с. М., Никола Шарик, Иосиф Куладж, М. Никифорчин, М. Сокирка, Василь Сокирка, В. Герин, Ів. Добрянський, Ів. Марусевич, Й. Ваврилів, Н. Мартинів, Н. Мальновський, Н. Шевців, С. Петрів, В. Божигора, С. Вишновецький, П. Паньчишин, Ів. Рудий, Ів. Прийма син Гр.; по 50 ц.: Ів. Притула, П. Сокач, Н. Курчинський, Е. Гузар, Н. Гладкий, Ілько, П. Гнатів, П. Барила, Н. Н., Я. Пшик, П. Бойко; по 25 ц.: П. Стрижиковський, Ан. Бабюх, В. Крочак, Н. Н.

Разом зібрано:

Добровільних жертв	$215.00
Збірка на хрестинах	20.32
Заколядовано	103.55
Разом	$338.87

Розходу було:

Вислано до краю на будову школи	$150.00
Посилка	7.00
Лісти збірок	1.75
Печатка	3.00
Оплата листів	2.00
Разом розхід	$163.75

Осталось в касі $175.12, котрі находяться в касіера Івана Василикого $134.57, а в предс. Івана Деревляного $40.55.

Комітет складає сердечну подяку всім жертводавцям та тим, що доложили труду до збірок.

Рівночасно звертаємося до всіх наших Родимців, замешкалих в Америці, котрі ще не зложили своїх жертв, хай будуть ласкаві причинитися до згаданого діла.

Гроші можете елати до Дусанова на руки Шкільної Управи, або на руки Комітету в Ню Йорку, до касієра під адресою Іван Василиків, 530 East 18th St., New York, N. Y.

ЗА УПРАВУ КОМІТЕТУ:
Іван Деревляний, предс.
Іван Василиків, касієр
Михайло Боднар, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Звіт Тов. Ольги Бесарабової.

Збірки за час від 8. червня 1925 до 21. лютого 1926 виносили:

Для голодуючих в старім краю	$40.00
Для одного студента в Америці	35.00
На Нар. Укр. Дім в Нюарку	25.00
Фотоґрафія Ольги Бесарабової	20.00
Вкладка до Союза Українок у Львові	12.00
Акції Земельного Банку	10.00
За галю на мітінґи	10.00
До Чехо-Словаччини	10.75
До Львова інвалідам	15.00
На Рідну Школу	10.00
На потрібні річи до Тов. Бесарабової	10.00
До Рогатина для бідної родини	5.00
До Чехо-Слов. одному жовнірови	5.50
Бідній родині в краю в Рогатині	5.75
Бідним дітям в Америці	5.00
На політичних вязнів у Львові	50.00

Товариство Ольги Бесарабової працює щиро для добра старого краю, для наших шкіл, сиріт та голодуючих і буде далі так працювати. На послідних нарадах ухвалено, щоби товариство мало свою военну касу. Вже вложено до тої каси $101. Заложили ми военну касу тому, що надіємося виганяти наїздників ляхів з української землі. Треба отже бути готовим на ту хвилю і вже тепер збирати фонди на ту ціль. Взиваємо рівнож і другі жіночі товариства до праці, бо не пора нам спати або тільки хати пильнувати. Берімся до роботи так як жінки других народів, а тоді певно буде вільна Україна. А як будемо спати, то будемо ходили далі в кайданах.

ЗА ТОВАРИСТВО ІМ. ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ.
Олена Сеґін, предс.; **Анна Дубова,** секр.; **Ю. Юревич,** кас.

ВІДЗНАЧЕННЯ УЧИТЕЛЯ УКРАЇНЦЯ.

Учитель І. Бунзелюк з околиці Ляк ді Бонет в Манітобі дістав сего року першу нагороду за старанне удержування шкільного города. Нагорода є в виді великої срібної чаші, подарованої поручником-ґубернатором.

ЗМІНА АДРЕСИ ОБЄДНАННЯ:

Письма і гроші до Обєднання належить посилати від дня 1-го квітня 1926 р. на таку адресу:

OBYEDNANYE
P. O. Box 411
PHILADELPHIA, PA.

ЖАРТИ.

Розрада.

Жінка на гробі свого чоловіка, якого щойно похоронила, серед плачу каже до свояка, що стоїть біля неї:

„Бодай одну розраду маю тепер. Тепер принайменше знаю, де він у ночі перебуває!"

Запопадливі.

— Чому позволяєте вашій дитині спати в такім ліжечку?

— Щоби ми чули, як він випавби. Я і мій чоловік так твердо спимо!

Вона: Я не сподівалася мати з тобою таких розчарувань!

Він: А ти зовсім розчарувала мої сподівання!

Підхлібив.

— Пане, ви так співаєте, ви могли би були заступити Каруза.

— Чи дійсно?

— Так, ви властиво повинні були вмерти за Каруза!

Селянинові із далекого від залізниці села прийшлося раз їхати залізницею. Приступив до каси й сказав дати білет. Касієр спитав куди селянин їде. — А вас що то обходить?! — відповів касієрови селянин. З трудом пояснив йому касієр, що мусить се знати. Селянин подав якусь недалеку стацийку. Так як лише дістав білет до рук, хитро-мудро викривив лице й виходячи сказав: „А тепер знайте, що їду аж до Львова!"

Дивна недуга.

Не знаю що се, а таки мушу бути хорий на серце; скільки разів стріну полісмена, забеться мені серце.

Побожне бажання.

Ученик народної школи: Як би я вмів чарувати, а пішов би до школи, перемінив би учителя в горобця.

— Ну й що з того?

— А потім я відчинив би вікно!

Найліпша проба.

— Ви продали мені парасолю, як щось найліпшого, а тимчасом вона ніщо не варта.

— Чому?

— Бо вчера через забуття оставив парасолю в гостинниці, а нині рано вона ще там висіла.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ПЯТА.

(32)

(Продовження)

Я пустився на помацки до середини та хотів покластися на своє давне місце і вже сміявся в душі, які то вони завтра зроблять очі, коли мене побачать.

Моя нога потрутила щось мягке — то була нога когось, що там спав, і він обернувся і застогнав, але не пробудився.

Аж нараз серед темноти заверещав пискливий голос:

Золоті ескуди! Золоті ескуди! Золоті ескуди! Золоті ескуди! Золоті ескуди! — і так без кінця, як би пустив на питель.

Силверова зелена папуга, „капітан Флинт"! Отже те, що я чув і не міг собі пояснити, то він так дряпав обгризаючи кору. Він був ліпшим вартівником як вони всі і зрадив мене своїм криком.

Не було вже часу втікати. На крик папуги всі побудилися і посхапувалися, а Силвер заклявши страшенно, крикнув:

— Хто там ходить?

Я хотів втікати, але попав на когось, заточився і впав другому в руки, котрий мене імив.

Засвіти оскипок, Дик, — сказав Силвер, коли мене вже зловили.

Один з розбишаків вийшов з хати і вернув зараз з горючою головнею.

ЧАСТЬ ШЕСТА.

КАПІТАН СИЛВЕР.

Глава двайцять осьма

В таборі ворогів.

При червонявому світлі головні, що освітила хату, побачив я, що сталося те, чого я найбільше боявся. Розбишакам дісталася в руки хата й припаси в ній; там стояла бочка з коняком, там були й бочки з маринованим мясом та й сухарі. Але що мій страх ще в десятеро збільшило, була та обставина, що я із зловлених не побачив ані сліду. Я міг лиш собі погадати, що розбишаки їх всіх повбивали і мені аж трохи серце не пукло із жалю, що я з ними не погиб.

Було всього шість буканірів, всі прочі погинули. Пять з них, з червоними, заспаними лицями, так як схопилися з першого сну, обступили мене довкола; шестий сперся лиш на лікті і піднісся; він був блідий як смерть, а закровавлена опаска довкола його голови насувала мені здогад, що його лише що недавно зранено і обвязано. Я пригадав собі того чоловіка, котрого підчас великого нападу поцілила куля, а він втік до ліса, і я не сумнівався, що то той сам.

Папуга, здувши на собі піре, сиділа на плечі довгого Джека, котрий здавався мені тепер блідшим і більше суворим як звичайно. Він мав все ще те суконне одінне на собі, в котрому прийшов був у посольстві, але воно було страшно замащене глиною і пошарпане остґими колючками.

— Так — відізвався він — то Джим Гакинс заблукався до нас. А то справді красно з твоєї сторони!

Відтак сів собі на бочку з коняком і став собі класти тютюну до люльки.

— Дайже мені на хвильку світла, Дику — сказав він, і закуривши собі говорив дальше:

— Буде досить, синоньку; занеси головню назад до ватри, а ви, мої панове, лягайте знову спати — не потребуєте стояти перед Гакинсом. Він за те не буде гніватися, можете бути певні сього. І так, Джиме, — тут звернувся він до мене — ти знов тут у нас і зробив бідному, старому Джекови дуже милу несподіванку. Що з тебе розумний хлопець, я те пізнав по тобі зараз від першого разу, але отся твоя робота, то вже таки ніяк не може мені поміститися в моїй голові.

Можна собі легко подумати, що я не знав, що на те сказати. Вони приперли мене задом до стіни, так, що я Силверові дивився просто в очі та й бодай на око, як те мені здавалося, досить сміло, але поправді в душі бралася мене розпука.

Силвер дуже байдужно пакнув собі раз чи два з люльки, а відтак говорив дальше:

— Коли ти вже раз у нас, Джиме, — сказав він — то поговорю з тобою отверто. Я все уважав тебе сміливим хлопцем та й видів у тобі свій власний образ з того часу, коли я ще був молодим і хорошим. Я все бажав того, щоби ти пристав до нас та дістав свою пайку з добичі і помер тим, що гонив за щастем, а тепер, мій хлопче, таки не остається тобі більше нічого. Капітан Смолет неабиякий моряк, і я те признаю йому за кождий раз, але він не знає жартів, скоро розходиться о послух залоги. Обовязок обовязком, каже він, та й правду каже. Отже, стережися його. Навіть і доктор не хоче про тебе нічого й чути — „невдячний ледащо", от тими самими словами сказав він, а з того така наука: годі тобі вже вертати до твоїх товаришів. Мусиш пристати до капітана Силвера, коли не хочеш утворити сам для себе свою ватагу, хоч ти в ній був би хиба сам один.

Досі було все добре. Мої приятелі ще жили, а хоч я Силверови но части й вірив, що вони гнівні на мене за мою втечу, то все-таки та вість загально мене дуже успокоїла.

— На те не хочу і слова більше тратити, що ти тепер в наших руках — говорив Силвер дальше — хоч ми тепер тебе зловили і не пустимо, того можеш бути певним. Я був все за тим, щоби підмовляти і не видів, щоби з погрози вийшло щось доброго. Коли хочеш, то пристань до нас, а не хочеш Джиме, то скажи лиш, товаришу. Вір мені, що нема на світі моряка, котрий би говорив чеснійше з тобою.

— Отже хочете, щоби я вам щось на те сказав? — спитав я дрожачим голосом. По тій глумливій бесіді зміркував я зараз, що наді мною смерть повисла і лице мені набігло кровю і серце корчево стиснулося мені в груди.

— Молодче, — сказав Силвер — ніхто на тебе не напирає. Маєш час і розваж собі спокійно. Знаєш преці, мате, що ми тобі раді в нашому товаристві.

— Добре — сказав я, ставши трохи смілійшим — коли маю вибирати, то чей маю і право знати, як стоїть діло, щоби я знав, звідки ви тут взялися і де мої приятелі.

— Як діло стоїть? — заворкотів один з буканірів гнівливо, повтаряючи мої слова. — Ах, той назвавби себе щасливим, хтоби нам те міг сказати.

— А може би ви, друже, були ласкаві та заткали собі ту діру, що зветься ротом, коли вас ніхто не питає — накинувся Силвер на бесідника, а відтак, пристаючи на моє питанне, зачав знову по свойому, говорити, як той фарисей.

— Вчера рано, пане Гакинс— казав він — прийшов др. Ляйвсі досвіта з парляментарскою флягою до нас. — Капітане Силвер — став він говорити — пропало ваше, корабель пішов з водою. — Ну може бути, що ми трохи й випили та й заспівали всі враз якусь пісню, того не перечу. А бодай ніхто з нас не наглядав за кораблем. Ми оглянулися тепер, і грім би його тріс! Старий корабель щез. Ніколи в світі купа дураків не виглядала так здивована, вір мені, бо кажу тобі, що я сам був найбільше здивований.

— Маєте охоту мінятися? — спитав мене відтак доктор. — Ми оба згодилися і длятого ми тепер тут: припаси, коняк, хата, паливо, котрого ти так запопадливо для нас нарубав, бацiла, так сказати би, благословенна лодка від верха аж до споду, вже наша. А що до твоїх приятелів, то вони собі кудись пішли, я й сам не знаю куди.

Він став собі знов покурювати.

— А щоби ти не думав, — говорив він дальше, — що угода й тебе дотикає, то послухай послідних слів нашої розмови: Кілько мужа виходить вас звідси? — спитав я. — Чотирох — відповів він — а між тими один зранений. Де той хлопчисько подівся, не знаю, та й не хочу знати — сказав він — нехай собі іде до лиха. Нам його вже досить. — То були його послідні слова.

— Чи то вже все?

— Все, що тобі треба знати, мій сину, вір мені — сказав Силвер.

— Добре — відповів я — я не такий дурний, щоби не знав, чого мені від вас сподіватися. Нехай до одного лиха прийде ще більше друге, мені те байдуже. Я за богато надивився на смерть за той час, що їхав морем з вами. Але одно або друге все-таки вам скажу — говорив я тепер зовсім роздразнений — а перше ось що: ви тут знаходитеся у злому положенню, ви втратили свій корабель, втратили скарби і втратили майже всіх людий. Цілий ваш плян вам не вдався. А хочете знати через кого? — Через мене! Я сидів тої ночі, коли показалася земля, в бочці з яблок і підслухував вас, Джеку, та й вас Дику Джонсоне і Гендса, що тепер лежить на дні моря, та розповів кожде слово, що ви говорили, ще тої самої години. А щодо скунера, то я також той, що перетяв линву від якора, я той, що убив вартових на кораблі, та й я завів корабель туди, де вже ніхто з вас його не побачить. Я той, що сміх з вас зробив. Я вам від самого початку псував усі ваші пляни та й не боюся вас так само як якої муки. Убийте мене, коли хочете, або лишіть при життю. Але ще одно вам скажу, а більше ані слова: Коли мене лишите при життю, то все вам прощу і не буду вам нічого памятати, а хоч ви злодюги будете мусіли за розбої на морі ставати перед судом, то я вас виратую. Тепер ви вибирайте. Убєте мене, то пошкодите самі собі найбільше, а дасте мені жити, то будете мене мати свідком, що виратує вас від шибениці.

Мені вже духу не стало і я замовк, а на моє диво з них ані один не писнув, лиш всі сиділи мовчки та витріщили на мене очі як барани. А коли ще так на мене дивилися, відізвався я знову:

— Ну, пане Силвер — говорив я — ви тут як мені здається, ще найліпший чоловік; коли би мало прийти до найгіршого, то я просивби вас, щоби ви розповіли докторови, як я піддався моїй судьбі.

— Не забуду на те — відповів Силвер якимсь дивнім голосом, що я при найліпшій волі не міг пізнати, чи він сміється з того мойого бажання, чи може йому сподобався мій смілий виступ.

(Дальше буде).

ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДЬ.

ПИТАННЯ: Я хочу спровадити свого брата з Галичини до Канади. Прошу порадити мене, що я маю робити, щоби його туда спровадити.

ВІДПОВІДЬ: Напишіть в сій справі до українського адвоката в Канаді, а він Вам скаже, що маєте робити. 84
Адресуйте так:

Mr. S. SAWULA,
306 Confederation Life Bldg.,
Winnipeg, Man., Canada.

ВІДОЗВА

до односельчан Супрунівки, повіт Скалат в Галичині.

Комітет читальні „Просвіта" в Супрунівці постановив побудувати Український Народний Дім, в котрім буде міститися читальня. А що їм самим тяжко розпочати будову, тому звернулися до нас з просьбою о поміч, яка вже була поміщена в Свободі, як і те, що збіркою займається в Ню Йорку Григорій Любянецький. Дальше збирали: Ворен, О., І. Краснопера; Нортгемптон, Па., І. Задубера; Олд Форд, Па., А. Мудрий; Геркімер, Н. Й., А. Осичка. Многі сповнили свій обовязок і зложили хоч малу жертву, але богато наших односельчан віднеслося до сеї справи дуже холодно.

В Ню Йорку зложили по 10 долярів: Г. Любянецький, П. Пястух, В. Мазурик, В. Задубера, П. Заяць, П. Гуцалюк, М. Цетнар; по 5 дол.: Віцельти Шульц, П. Цетнар, М. Пястух. Разом зложено 85 долярів. Всім жертводавцям складаємо щиру подяку. Взиваємо тих, що не дали, а хочуть дати, щоби переслали жертви на мою адресу, бо в короткім часі гроші будуть вислані до краю на руки Івана Задубери і Василя Краснопери. Ті, що занялися збіркою в контрах хай перешлють всі жертви найдальше до 10 квітня.

Гр. Любянецький
1814 Belmont Ave.,
New York, N. Y.

Інтервю.

Журналіст інтервює славну театральну артистку: „А тепер позвольте, ласкава пані, ще одно питання: В якому році хотіли би ви народитися?"

—o—

— Що вам найбільше подобалося на весіллі вашого приятеля?

— Що я не був женихом.

—o—

Дві старі панни розмовляють:

— Мої сусіди, що недавно одружилися, не дають мені спати цілісеньку ніч. То огидливе!

— Так галасують?

— Ні, але я мушу цілу ніч держати вухо при дверях.

ПОКЛИК ДО ОДНОСІЛЬЧАН СЕЛА ВЕРБОВА П. БЕРЕЖАНИ.

Шановні Родимці! Повідомляємо Вас, що на днях ми отримали лист з нашого села від Комітету будови Народного Дому, в якім наші браття звертаються до своїх братів односільчан в Америці з просьбою о матеріяльну поміч на будову Народного Дому, в котрому буде міститися читальня, а згодом і кооператива.

Щоби прийти їм з допомогою в такім важнім ділі, односільчани з місцевости Провіденс обдумали сю справу і скликали збори на 7-го лютого с. р., на котрі зійшлися всі наші родимці, мешкаючі в тій місцевости.

На тих зборах рішено оснувати Комітет, котрого обовязком буде допильнувати сеї справи, і ми певні, що свого діла доконаємо.

Щоби справа пішла як слід і щоб наші брати знали, що хоч ми живемо далеко від них на чужині, однак про них не забуваємо, просимо вас браття і сестри сповнити свій обовязок так, щоби з односільчан ні одного імени не бракувало між жертводавцями, бо всі жертви будуть прочитані в нашім селі перед цілою громадою і будуть вписані на таблиці, котра буде поміщена в Народнім Домі. Подумайте, яка то буде приємність для ваших батьків і братів та знакомих, як вони почують ваші імена — а який встид огорне тих, що їх імен не прочитають.

Вам відомо, яка важка доля навістила нашу Західну Україну, а головно наше село, яке було зруйноване Москалями, а опісля ляшнею. Колиж наші браття в той так прикрий для них час беруться за таке велике діло як будова Народного Дому, то кождому з нас повинно бути ясно, що вони в такій бідноті ніяк не можуть доконати такого діла і ми мусимо прийти їм з помочию.

Всі жертви просимо слати до Комітету.

ЗА КОМІТЕТ:

Андрій Сидор, голова; **Олекса Заходник,** кас.; **Дм. Лободяк,** писар; **Григорій Дулеба і Григорій Бойко,** контрольори.

ЗА КОМІТЕТ С. ВЕРБОВА:

о. Василь Кушнір, Іван Дуда, Турчин Іван, Іваник Василь, Яцків Федько, Микита Іваник, Похожай Гринько.

По інформації належить удаватись на адресу:

Дмитро Лободяк,
5 Handy St., Providence, R. I.

НАЙБІЛЬШИЙ СКАНДАЛ ПОЛЬСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ.

Три роки тому польський уряд приступив до знищення православного собору у Варшаві, до зрівнання його з землею, яко залишку царської влади й символу московського насильства над польським народом. Три роки вже розбирають величаву византийську будівлю, та собор як стояв так стоїть. Здерли дах, подіравили вікна й стіни, розвалили все, що далось розвалити, але головні мури стоять дальше — брудні, задріпані, покалічені, наче на глум немічним рукам, що поважились зрушити їх. Крізь діри і вибої просвічують чудові мозаїки й образи. Те, що трохлітня розбірка собору зробила з того величнього храму, це такий дивогляд, що кожний чужинець, який попадає на Саський майдан у Варшаві — тільки рота роззявлює з дива. Широким колесом оточено собор низеньким деревляним парканом. Поруч красуються окремі бараки для робітників, знаряддя та мара зна чого, потрібного для руйнування мурів, які „не піддаються". Пробувано розвалити їх динамітом, але вибухи мали той ефект, що в близькому й дальшому сусідстві вилетіли всі вікна. Ця спроба обійшлась державі дуже дорого, бо всі пошкодовані — заскаржили державу на відшкодування. В останніх місяцях розбірка зовсім припинилася, бо вже не стало гроший на неї! Спершу робітники, яким не виплачено платень, застрайкували; потім помирилися, та не на довго, Кілька тижнів тому варшавський маґістрат перейняв від держави на себе війну зі собором. Цеглу й каміння, яке добувають із руйнування соборних мурів, розвозять по всіх вулицях на направу хідників. Люди стають перед такою копицею камяних відламків і тільки кивають головами, — зовсім не як тріюмфатори.

На тему „ліквідації" собору співають у Варшаві гумористичні пісоньки й кружляє безліч анекдотів. Між иншим кажуть, що анґлійські посольські делеґати, які недавно їздили по Польщі, виїжджаючи казали: „З цілої Польщі найкраще нам сподобалась та величава будівля, яку тепер будують у Варшаві!" Инші знову кажуть, що польський уряд навмисне відтягає з розбіркою, бо хтось пригадав собі пророцтво (чи не Распутіна?!), що коли Росія вибудує отой собор — повстане Польща, та коли не останеться каменя зі собору — згине й відроджена Польща...

Як не як, а те, що стоїть нині великанською незугарною масою на Саському майдані у Варшаві, є дуже сумним свідоцтвом для нинішніх її господарів. Поважні польські часописи називають історію розбірки собору найбільшим скандалом польської господарки...

Коли в половині XV століття Турки здобули Царгород — вони навіть не торкнулись мурів собору св. Софії. Вони залишили їх яко цінну історичну памятку давної давнини й обмежились на тім, що внутрі собору позакривали або позабілювали образи християнських святих, а над собором застромили півмісяць. В 20 рр. XX віку зроблено в демократичній републиці інакше: хай знають, мовляв, минулі століття, що ми сильнійші за них і зітремо їх в порох! І стирають їх так, що вже три роки той порох дряпає всіх патріотичних Варшавяків у горлі й спонукує їх клясти не тільки царат і собор, але й їх власний сліпий і вузький патріотизм, показуваний там, де його не треба.

Ін. К.
(„Новий Час").

УКРАЇНІЗАЦІЯ НА КУБАНІ.

Хліборобське українське населення Краснодарщини на Кубані вирішило в багато місцевостях провести плянову українізацію. По донесенням рад. преси, районна конференція безпартійних хліборобів в каневській станиці, вирішила провести українізацію радянського апарату станиці. Також на хуторі Гречана Балка та в Олександрівській станиці проведено українізацію хат-читален та виписується т. зв. „стінні ґазети" на українській мові.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Аркадій Аверченко.

ЗОЛОТІ ЧАСИ.

Казка для літературних прес-аґентів.
(З московського).

—o—

Як я тільки приїхав до Петербурга, я зараз пішов відвідати мого старого приятеля, Стремглавова, що був репортером одної ґазети.

„Стремглавов", сказав я до нього, „я хочу стати славним чоловіком".

Стремглавов притакнув добродушно головою, забубнив пальцями по столі, потягав папіроску, обертав попільничкою, пукав ногою о підлогу — він все робив кілька річий нараз — і відповів: „Днесь неоден хоче стати славною людиною".

„Я не є неоден", відказав я чемно.

„Чи ти писав може що колинебудь?" спитав Стремглавов.

„Я? Писав?"

„Ну, значить, чи творив ти коли щонебудь?"

„Таж ти знаєш, що я не пишу".

„Так, правда. Значить, ти займаєшся чим инчим. Думаєш може стати другим Рубенсом?"

„Не маю слуху", признався я чесно.

„Поволи, товаришу, поволи. Рубенс не був музикою. Се-ж маляр.

Та мальовання мене не цікавило, тож годі, щоби я мав знати кождого російського богомаза, і я сказав се Сремглавову. „На всякий спосіб я вмію намалювати монограм на моїм спіднім убранню", додав я.

„Сего за мало. Виступав ти може коли на сцені?"

„Так. Одначе коли я почав виявляти мою любов до героїні, мій голос робив враження, неначеби я жадав в неї заплати за те, що переносив її піяно. Управитель театру сказав мені, що я надаюсь більше до муфування фортепянів і вигнав мене геть".

„І всеж таки ти хочеш стати славним?"

Стремглавов запустив свої пальці у волося, що звисало над його карком і робив кілька других річий в той сам час. Взяв сірник, завинув його в папірець, опісля кинув його у кошик, поглянув на годинник, накрутив його, вкінци сказав: „Ну, добре. Будеш славним. З одного боку, знаєщ, воно й не так дуже погано, що ти мішаєш Рубенса з Робинсоном Крузо і носиш фортепяни на плечах. Се робить тебе свого рода недоторкальним".

Він поплескав мене по плечи і обіцяв зробити все, що в його силі.

Слідуючого дня побачив я в ґазеті в рубриці „З Артистичного Світа" таку дивну новинку: „Кандибин в дорозі до здоровля".

„Слухай, Стремгавов", сказав я увійшовши в його кімнату. „Чому я маю бути на дорозі до здоровля? Я прецінь не був хорий".

„Так", відказав Стремглавов, „ти мусів бути хорий. Перша новинка про тебе мусить бути приємна. Публика любить чути, що хтось приходить до здоровля".

„Ну, а допустім, що хтось спитає: — А се що за Кандибин?"

„Ніхто такого питання ставити не буде. Кождий тільки скаже: — Справді? А я думав, що йому стало гірше".

„Стремглавов, вони всі зараз забудуть за мене".

„Певно, що так. Але завтра я напишу ось що:

— В стані здоровля шановного — „А чим ти хочеш бути? Письменником? Артистом?

„Можеб письменником?"

„Отже — в стані здоровля шановного письменника, Кандибина, зайшла деяка зміна на гірше. Вчера він міг зїсти тільки невеличкий кусень мяса і два яйця на мягко, а його горячка виносила 100 і пів степеня".

„Чи потрібна тобі може моя фотоґрафія?"

„Ні, ще завчасу. Але, перепрашаю тебе, сю вістку про кусничок мяса треба зараз віднести до друкарні".

І, зажурений, він вибіг.

З холодною цікавістю стежив я за моїм новим життям. Я відзискував моє здоровле поволи, але певно. Моя горячка падала в низ, скількість мяса, яке я зїдав, більшала, вкінци я був в силі їсти яйця не тільки на мягко, але і на твердо. Остаточно я не тільки відзискав здоровля, але навіть відважився на авантуру.

„Вчера", писала ґазета „на залізничому двірци лучилася пригода, котра може закінчитися двобоєм. Пана Кандибина так погнівав висказ бувшого капітана С. про російську літературу, що він ударив бувшого капітана в лице. Опісля противники подали собі візитівки".

Про сю подію широко писали ґазети. Деякі редактори писали, що я не повинен битися з капітаном, бо удар в лице се не є достаточна зневага, а суспільність повинна охороняти молодий талан в розцвіті.

Оден часопис так писав в своїй вступній статі: „Історія Пушкина повтоюєся в нашім неспокійнім часі. Невдовзі Кандибин правдоподібно відкриє своє чоло перед кулею капітана С. А ми питаємо: Чи так має бути? З одного боку Кандибин, з другого — якийсь зовсім незвісний капітан С."

„Ми переконані", писав ще инчий часопис, „що приятелі Кандибина не дозволять, щоби він поединкувався".

Велику сензацію викликала вістка, що Стремглавов (близький приятель Кандибина), присягнув, що на випадок сумного закінчення двобою, він сам буде боротися проти капітана.

Кількох репортерів прийшло мене побачити.

„Скажіть нам", казали вони, „чому ви вдарили капітана в лице?"

„Ви мусили вже про се „читати", відказав я. Він балакав погані річи про російську літературу. Сей безличник казав, що Айвазовський се марний письменник без ніяких способностий".

„Алеж Айвазовський маляр!" скрикнули вони зачудовані.

„Се не робить ріжниці", відказав я суворо. „Великі імена мусять бути для нас святими".

Опісля довідався я з ґазети, що капітан ганебно відказався від двобою, та що я маю виїхати до Ялти.

Подибавши Стремглавова я його спитав: „Чи я тобі вже надоїв, що висилаєш мене геть?"

„Так мусить бути. Треба дати публиці відітхнути. Опісля я напишу осьтак: Кандибин є в дорозі до Ялти і там в чудовій атмосфері полудня надіється викінчити свою працю, котру вже давно почав".

„Якаж се праця?"

„Драма — під заголовком: Над Гробом".

„А може менаджери забажають одержати право виставляти сю драму?"

„Певно. Тоді мусиш сказати, що скінчивши сю працю, ти не був вдоволений нею і кинув три її дії в огонь. Се все незвичайно вражає публику".

В тиждень пізнійше довідався я, що я мав випадок в Ялті. Драпаючись на гору, я упав і вивихнув собі ногу. Стара історія про цілковитий спокій, маленькі кусочки мяса і яйця на мягко почалась на ново.

Виздоровівши, пустився я в дорогу до Риму. Чомуби ні? Моє поступовання не мало ніякого льоґічного звязку.

В Нікеї купив я віллю, але не жив у ній. Замісць сього виїхав я до Британії кінчити комедію під заголовком: „На Зарані Життя". Тут огонь, що вибух в моїй хаті, знищив мою рукопись, почім, хоч як idiотично се звучить, купив я кусень землі в Норимберґу.

Се глупе їжджeння по світі і ся безцільна витрата гроша змучили мене, тому одного дня прийшовши до Стремглавова сказав я до нього: „Я змучений. Хочу святкувати мій ювилей".

„Який ювилей?"

„Двайцятьпять літний ювилей мого авторства".

„Се за богато. Тиж в Петербургу усього кілька тижнів. Можеб так десятьлітний ювилей?"

„Гарно! Десять літ добре прожитих варта більше як змарнованих двайцять пять".

„Балакаєш наче Толстой", викрикнув Стремглавов з одушевленням.

„Тим краще!" — відрізав я. Вправді про Толстоя я не знаю нічого, але він невдовзі буде знати про мене".

Нині обходив я десятьлітну річницю моєї діяльности як письменник і публичний бесідник.

Підчас вечері оден старий письменник (не тямлю його імени) мав промову.

„Вас витали", казав він, „як борця за ідеали молодости, як співця недолі і терпіння нашої вітчини — яж додам до сього тільки три слова, але вони походять із глубини моєї душі, а саме: Хай живе Кандибин!"

„Гарний, дуже гарний день!" відповідав я сердечно, глубоко зворушений. „А як ви себе почуваєте?"

Опісля всі мене цілували.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".